

Web akadálymentességi kisokos 15. részének teljes szövegű átirata

A nyitóképen a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökség (KIFÜ) neve és logója, valamint a „Web akadálymentességi kisokos – 15. rész: A WAI-ARIA szabvány alapjai” főcím, és az „Előadó: Szántai Károly, web akadálymentességi szakértő” szöveg látható. A videó alatt végig az előadó hangja hallható.

A következő képen a „Dinamikus weboldalak” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin egy laptop képernyőjén egy online térkép van.

Előadó: A weboldalak nagyon sokáig csak statikus tartalmak voltak, azonban az idő előrehaladtával egyre dinamikusabbá váltak, ami egyre komplexebb és egyre interaktívabb felhasználói felületi komponensek kifejlesztését is igényelte. Megjelent például a webalkalmazás fogalma, amit inkább szoftvernek tekintünk, mintsem klasszikus értelemben vett webes dokumentumnak. Ezek a dinamikus megoldások jellemzően JavaScript és AJAX technológiákra épülnek, viszont az alapjukat az a HTML biztosítja, aminek natív elemkészlete nem minden esetben elégséges ezekre a feladatokra. Ebből következően sajnos olyan dinamikus weboldalak és webalkalmazások jelentek meg, melyeket a fogyatékos felhasználók, különösen a képernyőolvasós vagy a kizárólag billentyűzettel navigáló felhasználók nehezen vagy képtelenek voltak használni.

A következő képen a „Accessible Rich Internet Applications” szöveg olvasható.

Előadó: A WAI-ARIA, vagyis az Accessible Rich Internet Applications szabvány pont azért jött létre, hogy a dinamikus webes tartalmak akadálymentessége még jobban biztosítható legyen. Segítségével olyan információkat adhatunk át például a képernyőolvasó programok számára, amelyek alapján mondjuk egy vak felhasználó is jobban tudja követni a webtartalom dinamikus változásait. Fontos, hogy az ARIA

nem egy újabb programozási nyelv, hanem különböző attribútumok gyűjteménye. Elméletileg ugyan teljesen független a HTML szabványtól, de gyakorlatilag mégis összeolvasztható vele. Azt is szoktuk mondani, hogy az ARIA segítségével a HTML szemantikája még jobban specifikálható, bővíthető. A HTML 5 specifikáció kifejezetten megengedi és támogatja az ARIA attribútumok használatát. Vigyázni kell azonban, mert az ARIA rosszul használva egy nagyon veszélyes fegyver is lehet, ami ha rosszul sül el, akkor nagyobb problémát okoz a felhasználók számára, mint ha egyáltalán nem használtuk volna. Általános tanács, hogy tényleg csak akkor használjuk, ha valóban indokolt, és pontosan értjük, hogy mit is csinál. Néha célravezetőbb és biztonságosabb, ha inkább a megfelelő HTML jelölőelemeket használjuk.

A következő képen a „WAI-ARIA” szöveg olvasható.

Előadó: A WAI-ARIA szabvány www.w3.org/TR/wai-aria-1.1/ URL címen elérhető dokumentuma eléggé bonyolult, de szerencsére a hétköznapi fejlesztés során nem is mindig indokolt ebből kiindulni.

A következő képen a „WAI-ARIA Authoring Practices” szöveg olvasható. Mellette egy fotó látszik, amin a WAI-ARIA Authoring Practices weboldala, majd később annak példaként említett részei vannak.

Előadó: Sokkal hasznosabb és gyakorlatiasabb referencia lehet a „WAI-ARIA Authoring Practices” című fejlesztői segédlet, ami a www.w3.org/TR/wai-aria-practices-1.2/ URL címen érhető el. Ha például egy dinamikus felhasználó felületi komponenst szeretnénk készíteni, akkor előbb a „Design Patterns and Widgets” című fejezet tartalomjegyzékét érdemes átfutni. Ebben ugyanis a leggyakrabban előforduló interaktív komponensek akadálymentességi követelményeit találhatjuk meg, példákkal illusztrálva. Ha mondjuk a weboldalunkra egy olyan gyakori kérdések-válaszok komponenst szeretnénk készíteni, amiben a kérdésre rákattintva kinyitható, illetve becsukható a válasz, akkor az accordion mintát vehetjük alapul. A komponensről szóló részben nem csak egy leírást kapunk magáról a komponens működéséről, de egy valódi mintát is megnézhetünk és kipróbálhatunk. Nagyon fontos a „Keyboard Interaction” szakasz is, ahol a komponens billentyűzetes kezelésének követelményeit ismerhetjük meg. A „WAI-ARIA Roles, States, and

Properties” szakaszból pedig megtudhatjuk, hogy milyen ARIA szerepeket, állapotokat és tulajdonságokat kell definiálnunk. A „WAI-ARIA Authoring Practices” segédlet további fejezeteiben például a weboldalak általános szerkezeti felépítésének definiálásáról, az akadálymentes névadásról, az akadálymentes billentyűzetes kezelhetőség biztosításáról, és egyéb gyakorlati témákról olvashatunk.

A videó záróképén a KIFŰ logója, és „A magyarországi digitalizáció szolgálatában” jelmondata látható.